

یادداشت

از نام آزادسازی نترسید!

سیدعلی مدنی زاده

قصه ارز ۲۰۰ تومانی یکی از زیباترین مصادیق حکمرانی غلط اقتصادی در کشور است که در تاروپود فکری غالب سیاستگذاران وجود دارد و در عین حال در تعارض با آموزه‌های اولیه علم اقتصاد است. آیا علم اقتصاد می گوید قیمت‌ها باید بالا برود و همه چیز گران شود؟ بدیهی است که خیر، دمه‌ها است که اقتصاددانان در دنیای نظر و عمل تلاش کرده‌اند که هم با تورم مقابله کنند و هم کاری کنند که قیمت‌ها به نسبت دستمزدها کاهش یابد (یا به عبارت دیگر دستمزدها نسبت به قیمت‌ها افزایش یابد). ولی آنچه مهم است چگونگی تحقق این هدف است. در اقتصاد ایران، دمه‌ها است که جهت ارزانتر شدن کالاها برای مردم و نیز حمایت از اقشار فقیر، سیاستگذاران یک چرخه معیوبی را بارها و بارها تکرار می کنند: (عرضه نهاده‌های ارزان قیمتگذاری دستوری و تثبیت قیمت افزایش ناگهانی قیمت)بارها و بارها مشاهده کرده ایم که دولت‌ها به بهانه کنترل تورم و حمایت از دهک‌های پایین، کالایی را در قیمتی نازل تثبیت کرده‌اند، از قیمت بنزین گرفته تا گازوئیل و گاز و کندم و آرد و بذر و کود و خودرو و لوازم خانگی و کالاهای اساسی و غیر اساسی و سود سیرده بانکی و نرخ تسهیلات و ارز حاصل از درآمدهای نفتی و هر آنچه که دانیم و ندانیم، سپس مجبور شده‌اند برای استفاده کنندگان از این نهاده‌ها قیمت گذاری دستوری نمایند. بعد از مدتی هم مشاهده می کنیم که به صورت ناگهانی یک شوک ایجاد کرده و قیمت را چند برابر می نمایند و یک بحران و نارضایتی اجتماعی و مسایل امنیتی درست کرده و بعد هم دوباره به همان روش ادامه داده ولی این بار در یک قیمتی بالاتر. از تجربه آبان ۹۸ بگریزد تا افزایش قیمت برق و گاز و اینترنت و فولاد و خودرو و ... صدبار پدی کردی و دیدی اثرش را، نیکي چه بدی داشت که یکبار نکردی؟ مشکل کجاست؟ وقتی دولت نهاده‌ها را ارزان قیمت به گروهی می دهد، برای مثال دولت ارز را با قیمتی پایین تر از قیمت واقعی خود(الان ۴۲۰۰ تومان) به واردکنندگان می دهد، تصمیم می گیرد که برای محصول هر تولید کننده‌ای که این کالا را میخرد تا انتهای زنجیره تولید پیگیری داری کند و گر نه قیمت کالایی نهایی با قیمتی بالاتر به دست مصرف کننده میرسد و نقض غرض می شود. برای مثال قیمت مرغ را برای مرغدار قیمت گذاری می کند چرا که نهاده یارانه ای دریافت کرده است. در وهله اول اینکه رقبای داخلی جنس وارداتی ارز ارزان گرفته از دایره رقابت حذف خواهند شد. برای مثال وقتی هزینه تمام شده یک داروی یک دلاری در داخل ۶۰۰۰ تومان است ولی آن دارو با ۴۲۰۰ تومان وارد می شود در حالیکه باید ۲۵ هزار تومان باشد، خط تولید داخلی داخلی عملاً مجبوره به تعطیل کردن و یا کاهش تولید میشود. مشابهاً وقتی گوشت یا برنج یا روغن با ارز ۴۲۰۰ تومان وارد می شود، از طرف دیگر قیمت گذاری دستوری در زنجیره تولید داخل نیز باعث می شود که تولیدکننده به مرور زمان و افزایش هزینه های تولید در اثر تورم، نه تنها سرمایه گذاری برای افزایش تولید نکند که همان سطح از تولید قبلی هم برایش نیاززد و تولید خود را کم کند و یا آرام آرام از بازار بیرون رود. این را هم در تولید برق دیده ایم، هم گندم و جو و بذر و نهاده ها و محصولات کشاورزی و هم در صنایع متعدد مثل فولاد و مس و آلومینیوم و لوازم خانگی و خودرو و هم در حوزه خدمات مانند اینترنت و ... از طرف دیگر این قیمت گذاری دستوری، انگیزه هر نوع نوآوری و تلاش برای بهبود کیفیت را هم به شدت کاهش داده چرا که تفاوتی بین کالای بهتر و بدتر وجود ندارد و همه را با یک چوب می زنند. از طرف دیگر معلوم نیست چه زمانی آبیان دولتی تصمیم می گیرند که اجازه افزایش قیمت دهند تا تولیدکننده بداند چه زمانی می تواند هزینه های سرمایه گذاریش را تامین کرده و اقبساط بانکی را پرداخت نماید. ولی قصه اینجا تمام نمی شود. وقتی دولت قیمتی مثلا قیمت فولاد را دستوری پایین تر از مقدار واقعی آن نگه می دارد (چرا که میگوید من سنگ آهن ارزان قیمت به تو داده ام، بسیاری افراد سراغ این می روند که این فولاد ارزان را از بورس کالا به دست آورند و با قیمت بالاتر بفروشند. بازار سیاه درست شده و مابه التفاوت آن به صورت رانت در جیب یک عده می رود. مشابه این داستان را در بازار خودرو دیده ایم، در آرد و گندم و نان دیده ایم، در بنزین و گازوئیل قاچاق شده دیده ایم. در چاه های غیر مجاز دیده ایم، در برق دزدیده شده و صرف استخراج رمزارز شده دیده ایم... نکته جالبتر اینجاست که به دلیل ایجاد شدن بازار سیاه و نیز کاهش تولید کالای مزبور به دلیل قیمت های سرکوب شده، قیمتی که به دست نفر بعدی در زنجیره تولید می رسد بالاتر هم خواهد بود. مثلا سازه ساختمانی، قیمت آهن و مصالح برایش بالاتر از قیمت واقعی خواهد بود چرا که مجبور است آن را از عده ای دلال بخرد که نتوانسته‌اند به این رانت‌ها دسترسی پیدا کنند. و این یعنی قیمت مسکن هم بالاتر خواهد بود. هدف این بود که محصولات ارزانتر به دست مصرف کننده به خصوص آن قشر ضعیف، برسد ولی متأسفانه باید بالاتر هم بپردازند. ولی قصه اینجا هم تمام نمی شود. این فاصله قیمت واقعی تا قیمت سرکوب شده دستوری چنان رانت بزرگی را ایجاد کرده که هر سدی را می شکند. دولت‌ها برای آنکه جلوی رانت را بگیرند، می آیند و برای کسانی که می خواهند تولیدی بکنند که مثلا به فولاد نیاز دارد مجوز صادر می کنند و حق بهره برداری و میزان تولید معین می کنند که بر اساس آن تعیین کنند که چقدر باید به او فولاد بدهند. و این خود نقطه شروع دیگری برای مداخلات در فضای کسب و کار تولید است که اسباب مجزده‌های و امضاهای طلایی و... را ایجاد کرده است. سهمیه گازوئیل و کود و بذر و سهمیه آرد و آهن و فولاد و مس و برق و ... همه از اینجا ناشی شده است. قصه اینجا هم تمام نمی شود. حال دولت به بنگاه‌هایی که از این سهمیه‌ها گرفته‌اند می گوید که باید قیمت شما را هم کنترل کنم چرا که رانت دولتی گرفته اید. و بدین ترتیب یک رانت اولیه و قیمت دستوری اول زنجیره منجر به قیمت گذاری دستوری در لایه بعدی زنجیره می شود و مصیبت برای این ها هم تکرار شده ولی برای تعدادی به مراتب بیشتر. تمام شد؟ رانتی که در این فاصله قیمتی وجود دارد بسیاری افراد را بر انگیزته است تا به صور مختلف مامورین دولتی ای که این امضاهای طلایی را دارند خریداری نموده و مجوزهای طلایی را بگیرند و اینگونه فساد در بدنه دولت رخنه می کند. همچنین وقتی هم که نوبت به افزایش قیمت دستوری برسد نیز سروکار با همین مامورین دولتی است و خدا میداند که قیمت های کشف شده جدید بر اساس کدام اصول اقتصادی (۹۹) استخراج می شوند و برای همه تولیدکنندگان یکسان از آب در می آیند. ولی فراموش نکنیم که فساد از یک نقطه شروع می شود، ولی مانند درزی که در لباسی ایجاد میش و دیگر کسی نمیتواند به راحتی جلوی بزرگ شدن شکاف آ ن را بگیرد و تالایه های عمو قدرت نفوذ می تواند بکند. بعد از مدت زمانی که از این تثبیت قیمت می گذرد، این کاهش تولید و بالا رفتن صدای تولیدکنندگان و کارگران بیگار شده...

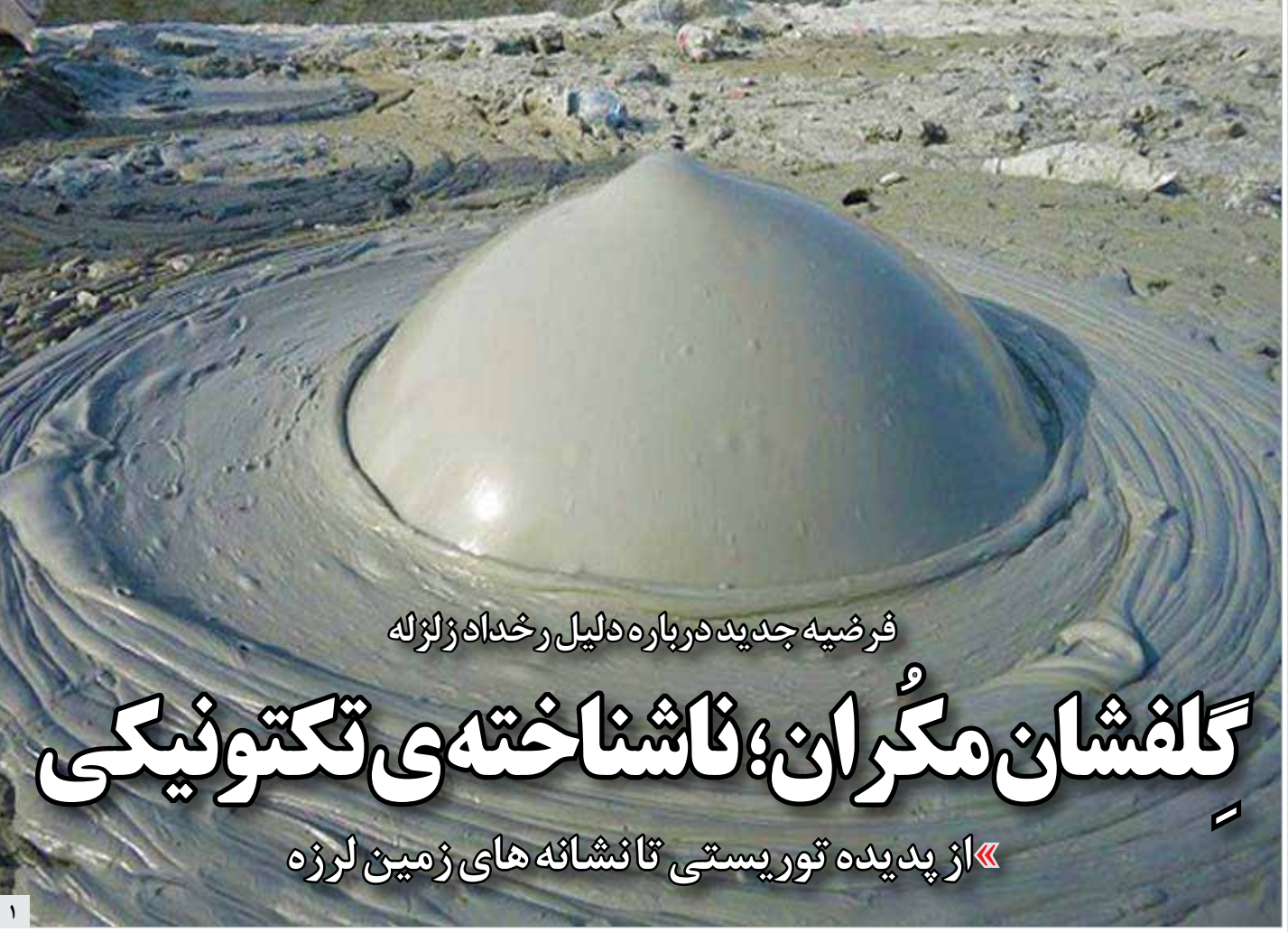
ادامه در صفحه ۲

یک نماینده مجلس به «اقتصاد سرآمد» می گوید: با حرف و آمار دادن که مسائل حل نمی شود

حمایت به موقع از شرکت‌های دانش بنیان راه حل است

حمایت همه جانبه این نخبگان، مسیر را تا هدف نهایی جلو برند. حال، یکی از کلمات کلیدی در شعار سال ۱۴۰۱ که توسط رهبر انقلاب نام گذاری شده «دانش بنیان» است، به نظر، مسئولان ارشد نظام هم کم کم به این باور رسیده‌اند که باید با تولید علم به جنگ اقتصادی رفت. سال جاری، موقعیت خوبی برای...

روزنامه اقتصاد سرآمد

فرضیه جدید درباره دلیل رخداد زلزله

گلفشان مکران؛ ناشناخته‌ی تکتونیکی

«از پدیده تورپیستی تا نشانه های زمین لرزه

بازگشت دریا نورداران ناوگروه ۸۰ نادجا به بندر کنارک

حضور نظامیان بیگانه در آب‌های منطقه توجیه ندارد

فرضیه جدید درباره دلیل رخداد زلزله

گلفشان مکران؛ ناشناخته‌ی تکتونیکی

یک محقق پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی، گلفشان‌های اخیر در منطقه مکران را در نتیجه فعالیت‌های تکتونیکی در منطقه دانست و گفت: این فعالیت‌ها تنش هایی را به رسوبات وارد می کند و باعث می شود که سیالیتی که در داخل رسوبات است، به صورت گلفشان خود را نشان دهد. به گزارش اقتصاد سرآمد، دکتر محمد هادی گرایونی، استادیار پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی در جمع خبرنگاران با اشاره به انتشار ویدئویی از پدیده گلفشان در منطقه مکران دریای عمان، گفت: پدیده گلفشان در خشکی و دریا در منطقه مکران امری طبیعی است، به گونه‌ای که گلفشان‌های خشکی جزو پدیده‌های توریستی به شمار می رود.

وی در پاسخ به این سوال که گلفشان‌ها در این منطقه چگونه ایجاد می شوند و بر اثر چه عواملی رخ می دهند، توضیح داد: گلفشان‌ها در تمام دنیا گسترده گی دارند، از جمله در دریای خزر؛ ولی ویژگی گلفشان‌های منطقه مکران این است که گلفشان‌های نواحی خشکی و کم عمق دریایی منطقه مکران همراه با گازهای هیدروکربنی است که عموماً گاز متان است، ولی گلفشان‌های دریای خزر با خارج شدن مقداری از گاز متان و سایر گازهای هیدروکربنی است. گرایونی با اشاره به رخداد گلفشان در منطقه آبی باکو که همراه با انفجار بود، یاد آور شد: گلفشان‌ها نتیجه فعالیت‌های تکتونیکی در منطقه هستند. فعالیت‌های تکتونیکی فعالیت‌هایی است که از حرکات صفحات زمین شناسی ناشی می‌شود و در منطقه مکران، این منطقه به اصطلاح زمین شناسان با عنوان منطقه فرورانشی گفته می‌شود. عضو هیات علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی، منطقه فرورانشی را منطقه‌ای توصیف کرد که یک صفحه زمین شناسی به زیر صفحه دیگر با یک نرخ و سرعت ثابت می‌رود که این نرخ در منطقه مکران بین ۴ تا ۱۳ سانتی متر در سال برآورد شده است. گرایونی، اضافه کرد: رفتن یک صفحه زمین شناسی به صفحه دیگر باعث وقوع زمین لرزه‌ها می‌شود. وی خاطر نشان کرد: هم‌زمان با وارد شدن یک صفحه به زیر صفحه دیگر، تنش هایی به رسوبات وارد خواهد شد و این تنش ها در رسوبات انباشته و باعث می‌شود که سیالیتی که در داخل رسوبات است، به صورت گلفشان خود را نشان دهد. این محقق حوزه زمین شناسی این پدیده را همانند یک پرتقالی تشبیه کرد که به آن فشاری وارد شود و هر چقدر این فشار افزایش یابد، پوست آن ترک می‌خورد و آب پرتقال از آن خارج خواهد شد. این همان اتفاقی است که در منطقه مکران اتفاق می‌افتد. وی اضافه کرد: اتفاق گلفشانی که اخیراً در منطقه مکران توسط دوربین‌ها ثبت شده، هم‌زمان با تشدید پدیده گلفشان‌های شناخته شده در خشکی و خارج شدن رسوبات گلی و تشدید لرزه خیزی بوده است. به گفته این محقق پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی، این دو منطقه گلفشان علی رغم آنکه از هم فاصله زیادی دارند، ولی از نظر تکتونیکی با هم مرتبط اند. این استادیار پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی با اشاره به تشدید لرزه خیزی در هرمزگان، گفت: نمونه بارز تشدید لرزه خیزی در هرمزگان، زلزله کوخرد با بزرگای ۶ و پس لرزه‌های آن است که خوشبختانه خسارات زیادی به همراه نداشته است. وی افزود: اینکه چرا فعالیت‌های تکتونیکی در این منطقه افزایش یافته است و چه در قالب گلفشان و چه در قالب زلزله بروز می‌یابد، واقعیت این است که بشر در این زمینه اطلاعات زیادی ندارد؛ چرا که تنش‌های تکتونیکی که در داخل رسوبات و یا در داخل سنگ‌ها انباشته می‌شود، در یک محل و در یک زمان خاصی شروع به آزاد کردن این تنش‌ها می‌کند و این پدیده شناخته شده نیست و به همین دلیل است که بشر قادر به پیش بینی زلزله نیست. گرایونی به بیان نظریه جدیدی در سطح جهانی در خصوص دلایل رخداد زلزله اشاره کرد و گفت: در چند سال اخیر موضوعی در سطح جهانی به آن پرداخته شده است که می‌تواند پاسخی برای این سوال باشد؛ این که چرا این زلزله‌ها اتفاق می‌افتد و تنش‌ها شروع به آزاد شدن می‌کنند. وی اضافه کرد: محققان در این زمینه به این موضوع پرداخته‌اند که احتمالاً سرعت گردش کره زمین به دور خودش یکی از عوامل مؤثر در بروز زلزله باشد. عضو هیات علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی، خاطر نشان کرد: بر اساس این فرضیه، زمین با یک سرعت مشخصی به دور خودش می‌چرخد و طول شبانه روز را تعیین می‌کند و طی دهه‌های اخیر به خصوص در سال‌های اخیر محققان با دقت زیادی طول شبانه روز را محاسبه و آنها مشاهده کردند که شبانه روز در حد صد ثانیه در طول زمان تغییر می‌کند. بنابراین می‌توان بر آورد کرد که سرعت چرخش زمین به دور خودش، تغییر می‌کند. وی با بیان اینکه گردش زمین به دور خودش، ایجاد نیروی گریز از مرکز می‌کند که در مقابله با نیروی جاذبه زمین است، اضافه کرد: این محققان این گونه اعلام کردند که چون افزایش تغییر سرعت زمین به دور خودش و یا کاهش سرعت چرخش زمین به دور خودش موجب تغییر در نیروی گریز از مرکز می‌شود، از این رو احتمالاً این امر می‌تواند باعث تحرک تنش‌هایی باشد که در رسوبات و سنگ انباشته شده است. آزاد شدن این تنش‌ها در برخی جاها به صورت گلفشان و در برخی جاها به صورت زلزله خود را نشان می‌دهد. پاسخ به یک سؤال اساسی این استادیار پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی، در پاسخ به این سؤال که آیا افزایش فعالیت تکتونیکی جای نگرانی دارد یا خیر، توضیح داد: پاسخ قطعی نمی‌توان به سوال داد، چون ناشناخته‌های زیادی در این زمینه وجود دارد. وی خاطر نشان کرد: ولی چیزی که می‌توان در این زمینه بیان کرد، این است که وقوع گلفشان‌ها در منطقه‌ای باعث تخلیه تنش‌های انباشته‌شده می‌شود و از این نظر به نوبه خودش احتمال وقوع زلزله‌ها را کاهش می‌دهد. وی تأکید کرد: ولی اظهار نظر در این مورد دشوار است و نمی‌توان با قطعیت در این باره حرف زد.

آگهی دعوت به ارزیابی کیفی فراخوان عمومی نخست مناقصه شماره ۱۴-۷۰۹-۱۴۰۰

نوبت اول

شرکت راه آهن ج.ا.د نظر دارد بنابر آئین نامه اجرائی بند ج ماده ۱۲ قانون برگزاری مناقصات نسبت به ارزیابی کیفی مناقصه گران واجد شرایط جهت دعوت به مناقصه به شرح زیر اقدام نماید.

شرح مختصر موضوع مناقصه: خرید، حمل، نصب و راه اندازی سه واحد نیروگاه خورشیدی در ایستگاه های راه آهن اصفهان، کرمان و طبس مدت و محل اجرا: مدت اجرا ۹ ماه بوده و محل اجراء طبق اسناد مناقصه میباشند.

شرکت کنندگان در فراخوان می بایست دارای پروانه بهره برداری از وزارت صمت در خصوص تولید پنل های خورشیدی و ثبت شده در فهرست توانمندی های مندرج در سامانه توانمندی های محصولات داخلی وزارت صمت موضوع ماده ۴ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور باشند.

مهلت ونحوه دریافت اسناد ارزیابی کیفی: متقاضیان می توانند حداکثر تا ساعت ۱۲:۳۰ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۱/۳۱ با مراجعه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به نشانی www.setadiran.ir و با پرداخت مبلغ ۱۰.۰۰۰.۰۰۰ (یک میلیون) ریال از طریق لینک مربوط در سامانه فوق، اسناد ارزیابی کیفی را دریافت نمایند.

کلیه فرآیند برگزاری مناقصه بجز تحویل پاکات الف مربوط به تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار در سامانه مذکور انجام می پذیرد لذا لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی در سامانه فوق و دریافت گواهی امضای الکترونیکی ،نسبت به اخذ آنها اقدام نمایند.

مهلت ونحوه ارسال اسناد تکمیل شده: حداکثر تا ساعت ۱۳:۰۰ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۴ از طریق سامانه فوق

قیمت ها متناسب با کالای ساخت داخل با لحاظ کیفیت ارائه گردد.

مدت اعتبار ضمانت های شرکت در فرآیند ارجاع کار سه ماه می باشد و به درخواست کارفرما به مدت سه ماه دیگر قابل تمدید می باشد.
پس از ارزیابی کیفی، از مناقصه گران واجد شرایط که حداقل امتیاز لازم را کسب نموده باشند جهت دریافت اسناد مناقصه دعوت بعمل خواهد آمد.

میم الف: ۲۸ شناسه آگهی: ۱۲۹۴۸۶۹

اداره کل خدمات ساختمانی و ایستگاهی شرکت راه آهن

سازمان آگهی های روزنامه اقتصاد سرآمد

پل ارتباطی با ما برای ارسال آگهی های شما در صفحات مورد نظر تان

تلفن: ۰۸۸۷۶۹۲۲۷ - ۰۲۱ - همراه: ۰۹۱۹۸۵۴۳۹۹۶

چرا هزینه ساخت پیشتاز نرخ مسکن شد؟ «اقتصاد سرآمد» گزارش می دهد

ادامه سردی بازار مسکن

شاید رشد قیمت مسکن در سال ۱۴۰۰ کُند شد، اما سوداگری باعث ایجاد تنش قیمت در بازار شد که در ادامه به دلیل کاهش ساخت و ساز احتمال بروز تنش قیمت مسکن در سال جاری بیشتر شده است. بر اساس ارزیابی کارشناسان، بازار مسکن نسبت به برخی بازارهای مالی در ۱۴۰۰ از بازدهی بهتری برخوردار بوده است. این در حالی است که طبق اعلام مرکز آمار از میان بازارها در بهمن سال قبل، مسکن با اندکی رشد بیشتر همراه بود. در بهمن ماه سال پیش متوسط قیمت یک متر مربع مسکن در شهر تهران ۳۳ میلیون و ۶۰ هزار تومان بوده...

۴

بررسی «اقتصاد سرآمد» از محدود کردن فرصت سرمایه گذاری در بخش انرژی

سرمایه گذار انرژی در گیر و دار موانع قانونی

۶

ضرورت دوری از جهت گیری های منطقه ای «اقتصاد سرآمد» بررسی می کند

چالش راهبردی صنعت حمل و نقل ایران

زیرساخت های گمرکی در مرزهای زمینی نقش مهمی در کاهش هزینه صادرات به بازارهای همسایه دارند. با این حال مشاهده می شود عمده سرمایه گذاری های ایران در این بخش، معطوف به مرزهایی است که به لحاظ واردات اهمیت دارند و مرزهای مهم از جنبه صرفاً صادرات، دچار ضعف است. مناطق گمرکی ما از نظر توسعه یافتگی در دو دسته کلی قرار می گیرند. دسته اول مناطقی هستند که واردات زیادی از آنها انجام می شود و از زیرساخت های فیزیکی قابل قبولی برخوردار است...

۲